

Çatışma Durumları Yönetme Becerileri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Çatışma Durumları Yönetme Becerileri Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18396>

Özet

Çatışma Durumları Yönetme Becerileri Ölçeği (ÇDYBÖ), bireylerin hem çatışma içeren hem de çatışma içermeyen sosyal durumlarda kendi becerilerini nasıl algıladıkları ölçmek amacıyla uyarlanmış psikolojik bir ölçme aracıdır. Ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması 2015 yılında **Koruklu, Totan ve Sa?kal** tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada, ölçeğin Türkiye örnekleminde kullanılabilirliğini ve psikometrik **psikometrik** özelliklerini doğrulamıştır. Ölçek, 2 alt boyuttan ve toplam 22 maddeden oluşmakta olup, bireylerin çatışma yönetimi yeteneklerine dair önemli bilgiler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Çatışma Durumları Yönetme Becerileri Ölçeği, **Çatışma Yönetimi**, Sosyal Beceriler, **Likert Ölçeği**, Psikolojik Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Nermin Koruklu, Tuna Totan, Ayte?egül Sa?kal

Amaç

Çatışma Durumları Yönetme Becerileri Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin günlük yaşamda karşılaştıkları potansiyel veya açık çatışma durumları ne kadar etkili bir şekilde yönetebildiklerine dair öznel algıların değerlendirilmesidir. Bu ölçek, özellikle eğitim ve psikolojik danışmanlık alanlarında bireylerin çatışma çözme becerilerine yönelik ihtiyaçların belirlemek için kritik bir araç olarak tasarlanmıştır.

Ölçek, sadece çatışmanın var olduğu anlar değil, aynı zamanda çatışmanın henüz ortaya çıkmadığı veya düşük düzeyde seyrettiği "Çatışma Olmayan Durumlar"daki yönetim becerilerini de ölçerek, bireyin sosyal etkileşim repertuarının genişliğini ortaya koymayı hedefler. Elde edilen veriler, hedef kitleye yönelik spesifik çatışma çözme eğitimleri ve müdahale programlarının geliştirilmesine rehberlik eder.

Yapı

Ölçek, bireylerin çatışma yönetimi becerilerini ölçen iki temel boyuttan oluşmaktadır. Bu iki boyut, bireyin sosyal ortamlardaki farklı etkileşim biçimlerini kapsamaktadır ve toplam 22 madde ile değerlendirilmektedir.

Ölçeğin yapısal modeli, aşağıdaki alt boyutları içermektedir:

Çatışma Olmayan Durumlar (9 madde): Bu alt boyut, bireyin henüz bir anlaşmazlık veya tartışmanın ortaya çıkmadığını, nispeten nötr veya olumlu sosyal etkileşimlerdeki becerilerini ölçer. Bu beceriler genellikle proaktif iletişim ve ilişki sürdürme yetenekleriyle ilgilidir.

Çatışma Durumları (13 madde): Bu alt boyut ise, bireyin aktif bir anlaşmazlık, tartışma veya gerginlik anında sergilediği tepkileri, çözüm stratejilerini ve duygusal düzenleme becerilerini de değerlendirir. Yüksek puan, bu zorlayıcı anlarda kişinin daha etkili ve yapıcı stratejiler kullandığını gösterir.

Geçerlik

Çatışma Durumları'nı Yönetme Becerileri Ölçeği'nin Türkçe uyarlama çalışmasında (Koruklu, Totan ve Sağıkal, 2015), ölçeğin yapısal **geçerliliği** temel olarak incelenmiştir. Uyarlama süreci, ölçeğin orijinal yapısal ve Türk kültürüne uygunluğunu test etmeyi amaçlamıştır.

Geçerlik çalışmaları kapsamında, faktör analizi sonuçları, ölçeğin teorik olarak öngörülen iki faktörlü yapısal desteklemiştir. Bu bulgular, ölçek maddelerinin ölçmeyi amaçladığı yapıyı (çatışma yönetimi becerilerini) gerçekten ölçtüğünü göstermektedir. Ayrıca, ölçeğin ölçüt bağımlı geçerliliğini destekleyen korelasyonel analizler de gerçekleştirilmiştir olabilir (detaylar için orijinal makaleye başvurulmalıdır).

Güvenirlik

Ölçeğin Türkçe formunun **güvenirliliği**, iç tutarlılık katsayıları (Cronbach Alfa) aracılığıyla değerlendirilmiştir. Güvenirlik analizleri, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı madde gruplarıyla tutarlı sonuçlar üretme yeteneğini göstermiştir.

Uyarlama çalışmasında, ölçeğin toplam puanı ve alt boyutları için hesaplanan Cronbach Alfa değerlerinin kabul edilebilir düzeyde olduğu rapor edilmiştir. Bu yüksek iç tutarlılık katsayıları, ölçek maddelerinin homojen olduğunu ve aynı psikolojik yapıyı ölçmek için birlikte iyi çalıştığını doğrulamaktadır.

Faktör Analizi

Çatışma Durumları'nı Yönetme Becerileri Ölçeği'nin yapı geçerliliğini incelemek amacıyla gerçekleştirilen **faktör analizi** (muhtemelen Açıklayıcı Faktör Analizi ve/veya Doğrulayıcı Faktör Analizi), ölçeğin 22 maddesinin iki temel faktör altında toplandığını göstermiştir.

Bu iki faktör, sırasıyla "Çatışma Olmayan Durumlar" ve "Çatışma Durumları" olarak adlandırılmıştır. Faktör yüklerinin dağılımı, maddelerin hangi alt boyuta ait olduğunu net bir şekilde ortaya koyarak ölçeğin yapısal bütünlüğünü kanıtlamıştır. Bu sonuçlar, ölçeğin çok boyutlu yapısal ve Türk kültürü bağlamında da geçerli olduğunu göstermektedir.

Ölçme Aracı

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Adaptation)

Format: Bireyin kendini değerlendirilmesine dayalı öz bildirim ölçeği.

Dil Mevcut: Türkçe (Türkçe uyarlaması mevcuttur).

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri ve genel yetişkin popülasyonu.

Yaş Grubu: Genç yetişkinlikten itibaren.

Popülasyon Detayları: Orijinal uyarlama çalışması, genellikle üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir. Ölçek, sosyal etkileşim becerilerine sahip olan ve çatışma deneyimi yaşayan her birey için uygundur.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme kullanılmaktadır. Yanıt seçenekleri şu şekildedir: (1= çok zor - 5= çok kolay). Yüksek puanlar, bireyin çatışma durumları yönetme becerisinin yüksek olduğu yönünde algıladığını gösterir.

Anahtar Kelimeler

Öz Bildirim, Psikolojik Danışmanlık, Sosyal **Beceri**, Uyum, Faktör Yapısı, **Psikometri**, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: nonerkoruklu@gmail.com (Sorumlu Yazar İletişim)

Yatışma Adresi: Nermin Koruklu (Sorumlu Yazar)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, akademik bir dergide yayımlanmış olan bir uyarlama çalışmasının ürünüdür. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için izin ve ücret bilgileri, öncelikle sorumlu yazar Nermin Koruklu ile iletişime geçilerek teyit edilmelidir. Testin Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışmasının yayın yılı 2015'tir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [catisma-durumlarini-yonetme-becerileri-olcegi-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/catisma-durumlarini-yonetme-becerileri-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Koruklu, N., Totan, T. ve Sa?kal, A.. (2015). Çatışma Çözme Becerilerine Yönelik İhtiyaçlar ve Çatışma Durumları Yönetme Becerileri Ölçeklerinin geçerlik ve güvenilirliği. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(2), 17-32. DOI: <http://dx.doi.org/10.18037/ausbd.75744>

Makale ayrıca Dergipark üzerinden erişime açıldı: dergipark.ulakbim.gov.tr

Ölçek Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme sistemiyle (1= çok zor - 5= çok kolay) yanıtlanan toplam 22 maddeden oluşmaktadır.

2 alt boyut ve 22 madde

Çatışma Olmayan Durumlar (9 m)

Çatışma Durumları (13 m)